

Ermenistan İran İlişkisi

İçeriği Yazan: [Ata ATUN](#) [1] Zaman: Cum, 12/07/2013 - 07:40

Yazar Bloğuna Ekle: Yazarlar Bloğunda Görünsün

Ermenistan ile İran'ın ilginç bir ilişkisi var.

Birisi Hristiyan devleti ve çoğunlukla Hristiyan Ortodoks, diğeri de Müslüman bir devlet ve çoğunlukla da Şii Müslüman.

Ermenistan'daki Katoliklerin ve Protestanların sayısı, Ortodokslara kıyasla çok az. Çoğunluk Gregoryen Ortodoks. M.S. 301 yılında, Ermenice Surp Krikor Lusavoriç olarak anılan ve adını Havari Aydınlatıcı George'dan (St. George the Illuminator) esinlenerek alan Aziz Aydınlatıcı Gregor'un, dünyada ilk kez bir ülkede (Ermenistan'da) devlet inancı olarak Hristiyanlığın kabul edilmesinde çok gayret göstermiş olması nedeni ile Ermeniler hem dünya üzerinde ilk Hristiyanlığı kabul eden ülke olarak bilinirler, hem de dinleri Gregoryen Ortodoks olarak tanımlanır. Ermenistan günümüzde ekonomik olarak "İflas" konumuna çok yakın bir yerdedir.

İran'daki Sünnilerin ve Bahailerin sayısı, Şii Müslümanlara kıyasla çok daha az. İran, Şariat Kanunlarına dayalı İslami Devlet kurallarına uygun bir idari sistemle idare ediliyor. Başta ABD olmak üzere tüm Hristiyan Avrupalı devletlerini "şeytan" olarak tanımlıyor İranlı yöneticiler. Şah Pehlevi iktidarının son yıllarında İran'ı petrol gelirlerinden dolayı dünyanın en zengin ve en gelişmiş 5. ülkesi olarak gösterirken, günümüzde İran, ABD'nin uyguladığı ekonomik ambargo nedeni ile enflasyonun yüzde yüzleri geçtiği, ihracatının neredeyse sıfırlandığı bir ülke konumunda.

Neredeyse "İflas" etmekten öteye hiç bir ortak noktası olmayan bu iki ülke, son zamanlarda büyük bir dayanışma içine girdi.

İran'ın Ermenistan'la yanaşma nedeni, ABD'deki güçlü Ermeni lobisinden yardım görme umudu. Bütün beklentisi Ermenistan'a mali ve ayni olarak yardım edip, Hocalı katliamı gibi Ermenistan'ın suçlandığı konularda siyaseten yanında yer alırsa, ABD'deki Ermeni lobisinin yardımları ile belki

ambargonun hafifletilmesini sağlayabileceğini düşünüyor. Bu nedenle de ihraç edemediği ve para kazanamadığı petrolünü/ doğalgazını, koyacak ve depolayacak yeri olmadığından Ermenistan'a sıfır faiz, çok uzun vadeli kredi ile satıyor, daha doğrusu hibe ediyor.

Ermenistan ise, başta sınırlarını çevreleyen ülkeler olmak üzere bölgede hiç bir dostu olmadığından ve de sıfır faiz ve çok uzun vadeli, daha doğrusu neredeyse beşe petrol ve gıda alabildiği için İran ile dostluğunu pekiştirmek yolunda.

Bu iki ülke şimdi siyaseten de birbirlerine yanaşmaya başladılar. İran'da az da olsa nüfusları 60-70 bin civarında olan bir Ermeni cemaati var ve bu cemaatin temsilcileri mevcut anayasaya göre İran Meclisinde iki sandalyeye sahip. İran'daki ekonomik durum nedeni İranlı Ermeniler, son zamanlarla kitleler halinde ABD ve Kanada'ya göç etmeye başladılar.

İran'da kısa bir müddet evvel yer alan 11. Devlet Başkanlığı seçimlerinde İranlı Ermeniler, sözde Ermeni Soykırımını destekleyeceği sözünü verdiğini iddia ettikleri Ruhani'yi desteklemişlerdi. Bu doğrultuda da 24 Nisan gecesi İran Parlamentosu Başkan Yardımcısı, sözde Ermeni Soykırımını kınayan kısa bir konuşma yaptı.

Bu desteği koz olarak kullanmaya niyetli İran parlamentosundaki Ermeni cemaati milletvekili Karen Hanlaryan, Ermenistan'ın Erivan kentinde 3 Temmuz çarşamba günü yaptığı basın toplantısında da, İran Ermeni cemaatinin hedefinin Devlet Başkanı Ruhani kanalı ile İran Parlamentosuna sözde Ermeni soykırımını kınayan bir yasa tasarısı sunmak ve İran Parlamentosundan sözde Ermeni soykırımını resmen tanımamasını istemek olduğunu açıkladı.

Buna ilaveten iki ülke arasında daha evvelden yapılan öğretim üyesi ve öğrenci değişimi uygulamasının da Ruhani döneminde daha da yoğunlaşacağını ve iki ülke arasında enerji ve taşıma alanlarında da büyük çapta işbirliğinin yapılacağını belirterek, İran'ın Ermenistan ile kapalı kapılar ardında başlattığı sıkı işbirliğini gözler önüne serdi.

İşte ulusal çıkarların devletleri nerelere kadar sürükleyebildiğinin en güzel örneği bu İran-Ermenistan dayanışması. Ülkeler bir kere düşmeye görsün. Menfaat uğruna, asırlardır karşısında oldukları inanışların yanında yer alıp, o fikrin savunucusu konumuna geçebiliyorlar...

Prof. Dr. Ata ATUN

ata.atun@politikadergisi.com [2]

Yorumlar

- [Dış Siyasa](#) [3]

Kaynak URL (02/05/2024 - 22:26 tarihinde yazdırıldı):

<https://politikadergisi.com/makale/ermenistan-iran-iliskisi>

Bağlantılar:

[1] <https://politikadergisi.com/pd-uye/ata-atun>

[2] <mailto:ata.atun@politikadergisi.com>

[3] <https://politikadergisi.com/category/icerik-kategorileri/dis-siyasa>